

Τεράστιες οι προκλήσεις στον κατασκευαστικό τομέα



Στέλιος Γαβριήλ - Πρόεδρος Ομοσπονδίας
Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου
(Ο.Σ.Ε.Ο.Κ.) 2021 - 2024

"Ένας από τους βασικούς στόχους ή και στοίχημα, είναι η εξύψωση του κύρους του Εργολήπτη και η περαιτέρω συνεργασία με τους άλλους επαγγελματικούς φορείς με στόχο την ενδυνάμωση της φωνής των επαγγελματιών του κλάδου."

Ανάληψη προεδρίας σε μία περίοδο μεγάλων προκλήσεων και αβεβαιότητας για τον κλάδο των Κατασκευών



Συνέντευξη στην Κυριακή Αντωνίου
Λειτουργός Δημοσίων Σχέσεων
Ο.Σ.Ε.Ο.Κ. / Δημοσιογράφος

Το μήνυμά του για συνεχή προσπάθεια αναβάθμισης του επαγγέλματος και εξύψωσης του κύρους του Κύριου Εργολήπτη, στέλνει ο Πρόεδρος της Ο.Σ.Ε.Ο.Κ. μέσα από τις σελίδες του "Εργολήπτη" προς τους επαγγελματίες του κλάδου.

Τους καλεί επίσης, να παραμείνουν προσανατολισμένοι στην αειφόρο και πράσινη ανάπτυξη, στην επένδυση στη συνεχή επιμόρφωση και στην αναβάθμιση όλων των βαθμίδων του εργατικού δυναμικού τους, στην επένδυση στα θέματα ασφάλειας και υγείας, στον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεών τους και στη ψηφιακή μεταρρύθμιση.

Έχοντας πλήρη επίγνωση, για τις τεράστιες προκλήσεις που επήλθαν τα δύο τελευταία χρόνια στον Κατασκευαστικό τομέα, πήρε τα ινία της Ομοσπονδίας προσβλέποντας στη συνέχιση των προσπάθειών αντιμετώπισής τους, μέσα από τις εμπειρίες που αποκόμισε κατά τη διάρκεια της θητείας του στα Συμβούλια του Συνδέσμου Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου και της Ομοσπονδίας τα προηγούμενα χρόνια, έχοντας ως στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ενδυνάμωση των επιχειρήσεων του κλάδου.

1. Παρά το γεγονός ότι ήσασταν μέλος και στο προηγούμενο Συμβούλιο της Ο.Σ.Ε.Ο.Κ., ήταν πραγματικά πρόκληση αυτή την περίοδο η ανάληψη της προεδρίας σε ένα από τους μεγαλύτερους κλάδους της οικονομίας, ζωτικής σημασίας, όπως είναι ο Κατασκευαστικός. Τι σας ώθησε να εμπλακείτε στα κοινά και ακολούθως να διεκδικήσετε την Προεδρία της Ο.Σ.Ε.Ο.Κ.;

Όντως αυτή την περίοδο, διανύουμε μία από τις δυσκολότερες περιόδους του Κατασκευαστικού κλάδου, με διάφορες προκλήσεις στο προσκήνιο. Είμαστε αντιμέτωποι με τις επιπτώσεις ένεκα των διαταγμάτων που εφαρμόστηκαν για περιορισμό εξάπλωσης της πανδημίας, η οποία είχε σαν αποτέλεσμα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, με συνεπακόλουθα τις αυξήσεις των τιμών των υλικών στην αγορά. Την υποχρέωση τήρησης των Νομοθεσιών, όπως Διαχείριση Αποβλήτων. Την εκμάθηση και υιοθέτηση των νέων Συμβολαίων, την ψηφιακή μεταρρύθμιση στον κλάδο και τη μετάβαση σε ένα πράσινο μοντέλο ανάπτυξης. Τώρα και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Ρωσοουκρανικής σύρραξης.

Έχοντας κατά νου όλα αυτά, είναι όντως μεγάλη η πρόκληση της ανάληψης της ηγεσίας της ΟΣΕΟΚ, της οργάνωσης που ηγείται του Κατασκευαστικού κλάδου στην Κύπρο.

Τα τελευταία χρόνια, όντας ενεργό μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο τόσο του Συνδέσμου, όσο και της Ομοσπονδίας, είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω σε διάφορες Επιτροπές και να ασχοληθώ με τα τεκταινόμενα του κλάδου. Μέσα από τις εμπειρίες που απέκτησα και με γνώμονα τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του εργοληπτικού κόσμου, αποφάσισα να θέσω εαυτόν ενώπιον αυτής της πρόκλησης.

Ένας από τους βασικούς στόχους ή και στοίχημα, είναι η εξύψωση του κύρους του Εργολήπτη και η περαιτέρω συνεργασία με τους άλλους επαγγελματικούς φορείς με στόχο την ενδυνάμωση της φωνής των επαγγελματιών του κλάδου και την από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων των καιρών, καθιστώντας ισχυρότερη την Ομοσπονδία μας, η οποία αναμφίβολα αντιπροσωπεύει ένα από τους ζωτικότερους κλάδους της οικονομίας της χώρας μας.

"Οντως αυτή την περίοδο, διανύουμε μία από τις δυσκολότερες περιόδους του Κατασκευαστικού κλάδου, με διάφορες προκλήσεις στο προσκήνιο."

2. Με κομμένη την ανάσα παρακολουθήσαμε όλοι τις ραγδαίες εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον ένεκα πανδημίας και επιπλέον με την έναρξη του πολέμου Ρωσίας - Ουκρανίας. Ποιά είναι η εικόνα που έχει διαμορφωθεί υπό αυτές τις συνθήκες, στις κατασκευαστικές εταιρείες;

Είναι γνωστό ότι τα μέτρα για αναχαίτιση της εξάπλωσης της πανδημίας είχαν δυσμενείς επιπτώσεις σε βάρος των κυπριακών εργοληπτικών εταιρειών. Παρά ταύτα, ο Κατασκευαστικός τομέας συνέχισε να λειτουργεί κάτω από πρωτοφανείς συνθήκες πανδημίας, συμβάλλοντας στο ΑΕΠ και στον τομέα της απασχόλησης.

Το 2020 σημειώθηκαν απρόβλεπτες αλματώδεις αυξήσεις στις τιμές των δομικών υλικών, οι οποίες οφείλονταν σε εξωγενή αίτια, εκφεύγοντα του ελέγχου των εργοληπτών. Ένεκα των αυξήσεων αυτών, στις οποίες προστέθηκε και η κατακόρυφη αύξηση της τιμής των καυσίμων (και μεταφορών), το κατασκευαστικό κόστος αυξήθηκε κατά περίπου 30%.

Παράλληλα ακολουθείτο η εσφαλμένη πρακτική της διαγραφής των όρων των συμβολαίων για ανάκτηση από τους εργολήπτες του πρόσθετου κόστους από ενδεχόμενες αυξήσεις στα εργατικά και τις τιμές των υλικών κατά τη διάρκεια των έργων.

Ο εργοληπτικός κόσμος της Κύπρου κατόρθωσε ν' απορροφήσει το απρόβλεπτο αυτό κόστος, χάριν της συνέχισης των εργασιών, της απασχόλησης στον κατασκευαστικό τομέα και της αποφυγής της διακοπής των εν εξελίξει έργων.

Ενώ οι τιμές που αναφέραμε παραμένουν στα ίδια επίπεδα για δεύτερη συνεχή χρονιά, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις αδυνατούν ν' απορροφήσουν εκ νέου το αυξημένο κατασκευαστικό κόστος και ορισμένες προτίθενται να αναστείλουν τη λειτουργία τους με τα γνωστά δυσμενή συνεπακόλουθα σε βάρος της απασχόλησης.

Ο πόλεμος της Ουκρανίας επέφερε πρόσθετο πλήγμα στο ήδη βεβαρημένο οικονομικό περιβάλλον του τομέα, με ελλείψεις πρώτων υλών και καθυστερήσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα.

3. Ποιά είναι τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος και ο εργοληπτικός κόσμος γενικότερα και ποιες οι εισηγήσεις σας προς αντιμετώπισή τους;

Επιπρόσθετα με τα προβλήματα που ήδη αναφέραμε, ο εργοληπτικός κόσμος αντιμετωπίζει και τα ακόλουθα:

- τον τερματισμό της παραγωγής του Δείκτη Ωρομίσθιων Οικοδομικών Επαγγελματιών από τη Στατιστική Υπηρεσία, ο οποίος αποτελούσε τη βάση υπολογισμού των εκάστοτε αυξομειώσεων (διακυμάνσεων) στο εργατικό κόστος, με τον σχετικό όρο να περιλαμβάνεται σε όλα τα κατασκευαστικά συμβόλαια για έργα τόσο του δημοσίου, όσο και του ιδιωτικού τομέα
- τον επικείμενο περιορισμό του δομήσιμου εμβαδού στα 140τ.μ. (αντί στα 200τ.μ.) για το οποίο επιβάλλεται μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 5% σε πρώτη κατοικία που δεν υπερβαίνει συνολικού εμβαδού 200τ.μ. (αντί 275τ.μ.), περιορισμός, που θα αποτελέσει αποτρεπτικό παράγοντα στην αγορά ή ανέγερση ιδιόκτητης κατοικίας
- την έλλειψη σε εργατοτεχνικό δυναμικό, ενόσω το αποχωρούν λόγω ορίου ηλικίας, δυναμικό, δεν αντικαθίσταται με νέο προσοντούχο δυναμικό
- την προώθηση της κυκλικής οικονομίας
- την ψηφιακή μεταρρύθμιση του τομέα.



4. Τι ενέργειες έχουν γίνει για αντιμετώπισή ή και μετριασμό των επιπτώσεων των πιο πάνω γεγονότων;

Από την πρώτη στιγμή οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας μας ξεκίνησαν κύκλο επαφών με αξιωματούχους του κράτους, τους Αρχηγούς των Πολιτικών Κομμάτων, τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, τους αρμόδιους Υπουργούς και τμήματα του κράτους, ζητώντας την παρέμβαση της πολιτείας.

Κατατέθηκαν σχετικά υπομνήματα με τα αιτήματα και τις εισηγήσεις μας και πραγματοποιήθηκαν εκ νέου συναντήσεις με τους αρμόδιους Υπουργούς από κοινού με τους άλλους επαγγελματικούς φορείς: Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ).

Η Ο.Σ.Ε.Ο.Κ., απέστειλε επίσης επιστολή προς τον Έφορο Φορολογίας, για διευθέτηση υποβολής μηνιαίας (αντί τριμηνιαίας) φορολογικής δήλωσης για τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) και παράλληλα την απρόσκοπτη και χωρίς καθυστέρηση μηνιαία καταβολή από το Κράτος του επιστρεπτέου φόρου.

Παράλληλα, μετά από αιτιολογημένο αίτημα της Ομοσπονδίας μας, παραχωρήθηκε παράταση χρόνου από την κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, για όλα τα έργα για τις περιόδους όπου επηρεάστηκαν οι εργασίες από τα σχετικά Διατάγματα της πανδημίας (συνολικά 100 ημερών).

5. Παρά τη βίαιη επιβολή, άμεσης χρήσης της τεχνολογίας, κάτω από τις προσπάθειες περιορισμού της εξάπλωσης της πανδημίας covid 19, πόσο επιβεβλημένη καθίσταται η περαιτέρω ψηφιακή μεταρρύθμιση στον Κατασκευαστικό τομέα;

Μετά τη βίαιη επιβολή της χρήσης της τεχνολογίας ως συνεπακόλουθο των περιοριστικών μέτρων αναχαίτισης της εξάπλωσης της πανδημίας, η περαιτέρω ψηφιακή μεταρρύθμιση στον κατασκευαστικό τομέα έχει καταστεί αναγκαία προϋπόθεση για να παραμείνουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις ανταγωνιστικές στην αγορά.

Εξίσου αναγκαίες προϋποθέσεις, αποτελούν η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και η ομαλή τους μετάβαση στην κυκλική οικονομία, με την όσο το δυνατόν εξοικείωσή τους με τις νέες μορφές εργασίας και την κατάλληλη κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Είναι γεγονός ότι, ο κατασκευαστικός τομέας δεν είχε εντάξει στην καθημερινότητά του, την ευρεία χρήση της τεχνολογίας. Είμαστε πιστεύω σε πρώιμο στάδιο ακόμη. Τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να διευρύνει τη χρήση της τεχνολογίας, δίδοντας τη δυνατότητα αξιοποίησής της προς όφελος του επιχειρηματικού κόσμου και της κοινωνίας γενικότερα.

"Από την πρώτη στιγμή οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας μας ξεκίνησαν κύκλο επαφών με αξιωματούχους του κράτους, τους Αρχηγούς των Πολιτικών Κομμάτων, τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, τους αρμόδιους Υπουργούς και τμήματα του κράτους, ζητώντας την παρέμβαση της πολιτείας."

6. Ο Κατασκευαστικός τομέας, έχει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο και στα θέματα πράσινης ανάπτυξης και κυκλικής οικονομίας. Πόσο έχουμε προσαρμοστεί στην Κύπρο και τί απαιτείται να γίνει άμεσα.

Διανύουμε μία περίοδο μεταβαλλόμενης οικονομίας. Ο Κατασκευαστικός τομέας, οποίος επηρεάζει εξίσου περιβάλλον και κοινωνία ποικιλοτρόπως, έχει όντως, να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο κεφάλαιο αυτό. Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία, η πρόληψη της εξάντλησης των πόρων, η αειφόρος ανάπτυξη και η πράσινη οικονομία είναι έννοιες οι οποίες απασχολούν τους εργολήπτες τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο.

Άμεσα θα πρέπει να προωθηθεί η ευρεία ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, προς επίτευξη του στόχου εξοικονόμησης ενέργειας. Θα πρέπει πλέον, να χρησιμοποιούνται μέθοδοι και υλικά πιο φιλικά προς το περιβάλλον και να προωθηθεί η χρήση ανακυκλωμένων υλικών στα κατασκευαστικά έργα, προς επίτευξη των στόχων για την Επαναχρησιμοποίηση / Ανακύκλωση των Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις.

Οι σύγχρονες μέθοδοι εργασίας, η υιοθέτηση καλών πρακτικών και διεθνών προτύπων, η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και οι δράσεις που περιορίζουν την κλιματική αλλαγή, όπως εναλλακτικές πηγές ενέργειας, τα «έξυπνα» κτίρια, η ορθή διαχείριση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις και άλλα συναφή, όροι άγνωστοι στο παρελθόν, αποτελούν σήμερα αντικείμενο κατάρτισης.

7. Πώς εκτιμάτε τις προοπτικές στον κλάδο τα επόμενα χρόνια και ποιές είναι οι προσδοκίες σας; Η Ο.Σ.Ε.Ο.Κ μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση του τομέα γενικότερα;

Τα σημερινά δεδομένα, έχουν θέσει τον κλάδο σε κλίμα αβεβαιότητας. Το περιβάλλον των επιχειρήσεων έχει να αντιμετωπίσει τις συνέπειες των δύο διαδοχικών κρίσεων, της πανδημίας και της ρωσοουκρανικής σύρραξης (μετά την παγκόσμια οικονομική ύφεση του 2013).

Παρά την κρίση που επέφερε η πανδημία Covid - 19 και τις επιπτώσεις της στην παγκόσμια οικονομία, ο Κατασκευαστικός Τομέας στην Κύπρο, ως ο μόνος κλάδος που συνέχισε σχεδόν απρόσκοπτα τη λειτουργία του, κατάφερε μέχρι το τέλος του 2021 να παρουσιάσει σημάδια ανάκαμψης, μετά την πτώση που επέφερε η πανδημία και ο τερματισμός του επενδυτικού προγράμματος.

Στην παρούσα φάση, με τα συσσωρευμένα προβλήματα που περιγράψαμε πιο πάνω, η βιομηχανία μας και οι επιχειρήσεις του κλάδου, αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα. Καθώς εκπροσωπούμε ένα από τους μεγαλύτερους κλάδους της οικονομίας, με εργαζόμενους που φτάνουν σχεδόν τις 40.000, ως Ομοσπονδία, θα συνεχίσουμε να παρεμβαίνουμε όπου χρειάζεται για αντιμετώπιση των προκλήσεων προς όφελος των μελών των Συνδέσμων μας, των εργαζομένων τους και της οικονομίας γενικότερα.

"Όραμα της Ομοσπονδίας
μας, αποτελεί διαχρονικά,
αφ' ενός η λειτουργία
ενός επιχειρηματικού
περιβάλλοντος σε συνθήκες
υγιούς ανταγωνισμού, το
οποίο θα προσφέρει υψηλής
ποιότητας έργα και αφ'
ετέρου, η δημιουργία ενός
εργασιακού περιβάλλοντος,
το οποίο θα λειτουργεί σε
συνθήκες ασφάλειας και
υγείας και θα προσφέρει
στους εργαζομένους συνεχή
κατάρτιση, επιμόρφωση και
ενημέρωση για τα θέματα
του τομέα, στα οποία οι
ανάγκες των καιρών απαιτούν
αυξημένες, νέες ή ειδικές
δεξιότητες."

8. Ποιά μηνύματα θέλετε να στείλετε προς τους Εργολήπτες μέλη και μη μέλη των Συνδέσμων – Μελών της Ο.Σ.Ε.Ο.Κ.

Καταρχήν να παραμείνουν συσπειρωμένοι και δραστηριοποιημένοι στους Συνδέσμους τους, ώστε να υπάρχει αμφίδρομη επικοινωνία προς αντιμετώπιση των προκλήσεων των καιρών. Να εργαστούν όλοι για καταπολέμηση των φαινομένων που βλάπτουν το επάγγελμα, όπως την αποδοχή διαγραφής του σχετικού όρου αυξομείωσης των τιμών από τα συμβόλαια, την αδήλωτη εργασία και τον αθέμιτο ανταγωνισμό και για την σωστή κοστολόγηση των έργων.

Να καταβάλουν συλλογική προσπάθεια για συνεχή αναβάθμιση του επαγγέλματος και εξύψωση του κύρους του Κύπριου Εργολήπτη. Να παραμείνουν προσανατολισμένοι στην αιεφόρο και πράσινη ανάπτυξη, στην επένδυση στη συνεχή επιμόρφωση και στην αναβάθμιση όλων των βαθμίδων του εργατικού δυναμικού τους, στην επένδυση στα θέματα ασφάλειας και υγείας, στον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεών τους και στη ψηφιακή μεταρρύθμιση.

Το μέλλον του κλάδου εξαρτάται από το εάν η βιομηχανία θα προσαρμοστεί εγκαίρως σε όσα αναφέραμε πιο πάνω.